

VICTOR-M. AMELA IMA SANCHÍS LLUÍS AMIGUET

Thomas Emmenegger, *psiquiatre i emprenedor social*

Col·labora: **CaixaBank**

Vaig néixer en Lucerna, Suïssa, i visc a Milà. Visc en parella i tinc dos fills. Soc cap de servei de l'Organització Sociopsiquiàtrica del cantó de Ticino, Suïssa. Treballo amb malalts mentals i amb persones amb pocs recursos, i crec que la desigualtat és el principi de tots els problemes

“El que cura és l'afecte: no hi ha teràpia sense simpatia”

XAVIER CERVERA

Tots els bojos són tristos? En absolut. Ho són quan estan sols.

Què ha entès?

Que tots som diferents fins i tot en la malaltia mental. El diagnòstic no ens diu res de la persona, per a cada esquizofrènic cal buscar un camí. La institució psiquiàtrica s'ha d'adaptar a la singularitat de la persona.

No és fàcil.

Però és bonic.

Un psiquiatre sol receptar.

El fàrmac és una creu que ajuda a contenir els símptomes però no cura. El que cura és la relació i l'afecte. No hi ha teràpia sense simpatia.

Entre metge i pacient?

Sí, i infermers i pacients. Com pitjor està una persona més relació d'afecte necessita.

És proporcional?

Un malalt mental no sol tenir només un problema clínic, també té un problema social: ha perdut la casa, la feina i s'ha barallat amb els seus. Està sol. És necessari ajudar-lo a reconstruir les oportunitats socials perquè pugui retrobar el seu camí.

No és pràctica habitual entre psiquiatres. Per a qui treballa en una institució pública ha de

ser una pràctica quotidiana. Nosaltres no tenim maquinàries complicades, només tenim el nostre coneixement i afecte. Cal tenir una relació intensiva amb els malalts.

Com d'intensiva?

Hem calculat que quan arriba una persona en crisi psiquiàtrica la mitjana són dues hores amb ella, una cosa que és molt difícil des del punt de vista organitzatiu però indispensable si vols construir una relació.

Vostè em sorprèn.

El primer és comprendre, i per fer-ho has d'escoltar, fer preguntes no estandarditzades, tenir paciència i donar crèdit a la persona. No es tracta de controlar, de tancar, de calmar amb fàrmacs, sinó d'establir una relació.

Posi'm un exemple.

A un suïcida no cal tancar-lo perquè no ho torni a intentar sinó estar amb ell.

I això cura?

Sí, la dedicació intensiva en els moments de crisi aplanar el camí per poder continuar treballant amb la persona. Tot i això, si la primera trobada es redueix a tancar-lo en espera que passi la crisi el seguiment és molt difícil perquè falta la confiança, la relació.

Fins a quin punt som només química o som alguna cosa més?

Entrega

Diu que cada esquizofrènic és diferent. Atén persones, no malalties. Des dels seus inicis va lluitar per l'abolició de les mesures coercitives (habitacions d'aïllament, lligar els pacients..) i ho ha implementat amb èxit a l'hospital públic suís del qual és cap de servei. El 1996 va fundar l'empresa cultural i social sense finalitat de lucre Olinda en un vell hospital psiquiàtric dels suburbis de Milà on malalts mentals i joves del barri gestionen i treballen al seu restaurant, bar, càterring, alberg, hotel, teatre... Va dur a terme projectes internacionals de salut pública per a l'OMS. Ha participat al V Congrés Català d'Infermeria de Salut Mental, organitzat per l'Associació Catalana de Salut Mental, a l'hospital de Sant Pau.

Abans pensàvem que el cervell no es pot regenerar, avui sabem que té una capacitat transformadora de si mateix.

Vostè és un capdavanter en contra de la subjecció física.

De totes les mesures coercitives: portes tancades, lligar la gent al llit i les habitacions d'aïllament. Fa anys que aplico el meu programa i la meva recepta en un hospital públic: temps de conversa amb el pacient, i gràcies a això hem eliminat aquestes mesures coercitives.

I si la persona és molt agressiva?

Li posaré un exemple: la policia ens porta un home emmanillat amb una greu crisi maníaca, agressiu i trasbalsat. Després de dues complicades hores de conversa aconseguim entendre que s'ha deixat la porta de casa oberta.

I això el preocupa i l'altera.

L'acompanyem a casa seva amb la condició que torni i accedeixi a prendre's els fàrmacs en lloc d'haver d'injectar-los-hi a la força.

Necessita personal molt especialitzat.

Necessito personal motivat. I surt rendible.

I passada la crisi?

Tenim un programa personalitzat dins i fora de l'hospital. Hem creat un equip que visita els malalts a casa seva, a alguns dies vegades al dia. Cal ajudar-los en el pla social perquè la solitud és terrible. No els pots abandonar, si ho fas tornaran al principi.

Ha creat vostè una oenagè en un antic hospital que els dona feina.

És un projecte que vaig iniciar fa vint anys a l'antic hospital psiquiàtric de Milà que hem transformat en un espai per a la ciutat. L'antiga cuina és avui un teatre, la capella ardent un restaurant, el convent un hostal.

S'hi pot menjar, dormir, veure teatre...?

Sí, i s'hi pot trobar feina i amics. Duem a terme multitud de projectes: amb 40 pacients i àvies del barri fem pasta fresca que venem a restaurants; càterring, un laboratori de teatre amb joves del barri i pacients que els ajuda a descobrir els seus talents i on es parlen quinze llengües diferents.

I com és?

És la composició de la perifèria urbana de Milà: asiàtics, africans, llatinoamericans... Les nostres obres són tan famoses com les nostres pizzes, la gent ve i paga per això. Treballem amb productes de molta qualitat i ho fem molt bé. Som un projecte sostenible.

El poder de la determinació?

Hem de creure en la nostra capacitat transformadora, no només som objectes del destí, podem contribuir activament a fer un trosset d'història, encara que sigui homeopàtic.

És dur treballar amb alienats?

És una font d'enorme riquesa. Els límits de la normalitat els defineixen pors i prejudicis, però aquell confí es pot eixamplar i en aquella frontera hi ha autenticitat.

Vostè en què creu?

Tots tenim una capacitat emancipadora a dins, cal descobrir-la i fer-la emergir.

IMA SANCHÍS

El préstec que vols, ara

des de qualsevol lloc

now

CaixaBank